

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 1

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«για την μελέτη των πιστοποιητικών γλωσσομάθειας και τη διασφάλιση της αξιοπιστίας τους»

Η Ομάδα Εργασίας η οποία ορίστηκε από το Υπουργείο Παιδείας ΔΒΜΘ στις 19/11/10 με την Υπουργική Απόφαση 146274/ΚΒ, μετά από ανταλλαγή απόψεων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και συνεδρίαση διάρκειας τριών ωρών που έγινε στις 14 Ιανουαρίου 2011 στο κεντρικό κατάστημα του Υπουργείου Παιδείας, κατέληξε στις παρακάτω διαπιστώσεις και προτάσεις.

1. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ 1^η: Έλλειψη νομοθετικού πλαισίου για προσδιορισμό των φορέων πιστοποίησης

Στην ελληνική νομοθεσία δεν υπάρχει διάταξη που να καθορίζει τα χαρακτηριστικά και τις αρμοδιότητες των φορέων που έχουν το δικαίωμα να οργανώνουν συστήματα πιστοποίησης γλωσσομάθειας ή να διοργανώνουν εξετάσεις. Η μόνη διάταξη που σχετίζεται με το θέμα που απασχόλησε την Ομάδα Εργασίας βρίσκεται στο νόμο 2544/1940, ο οποίος στο άρθρο 72 ορίζει πως «Τα φροντιστήρια δεν δύνανται να χορηγούν οιονδήποτε τίτλον σπουδών πλην απλών βεβαιώσεων, των ο τύπος δύναται να ορισθή δι' Υπουργικής αποφάσεως».

Αποτέλεσμα αυτού του νομοθετικού κενού είναι η λειτουργία πολλών συστημάτων πιστοποίησης, που προέρχονται από ποικίλα ιδρύματα, διαφορετικής φύσεως: Υπουργεία Παιδείας (Γαλλίας, Ελλάδας, Ισπανίας, Σουηδίας), συνδικαλιστικές οργανώσεις (Πανελλήνια Ομοσπονδία Ιδιοκτητών Κέντρων Ξένων Γλωσσών), ιδιωτικά, μεμονωμένα, σχολεία (π.χ. Pitman.), κρατικά ξένα μορφωτικά ινστιτούτα (π.χ. Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο Αθηνών), μη κρατικά ξένα μορφωτικά ινστιτούτα, (π.χ. Ινστιτούτο Goethe), μη κρατικά ιδρύματα που ασχολούνται κυρίως ή αποκλειστικά με πιστοποίηση (π.χ. ETS, Cambridge ESOL, EDEXEL), επιμελητήρια.

Η μέχρι τώρα πρακτική, επομένως, είναι να επιτρέπεται σε όλους τους φορείς πιστοποίησης, πλην των Φροντιστηρίων που μετονομάστηκαν σε Κέντρα Ξένων Γλωσσών (Ν. 2740/1999 αρθρ. 1 παραγρ. 5), να διαθέτουν έναντι αμοιβής τις υπηρεσίες πιστοποίησης στην ελληνική αγορά. Αναγνωρίζονται, όμως, από την ελληνική Πολιτεία μόνον ορισμένα συστήματα πιστοποίησης και επιπλέον εμμέσως. Δηλαδή, αναγνωρίζονται όσα περιλαμβάνονται στο

«επαρκειολόγιο» του ΥΠΕΠΘ (Υπ. Απ. Δ5/964, ΦΕΚ 59-Β/1996), στο «προσοντολόγιο» του ΥΠΕΣ και στις προκηρύξεις του ΑΣΕΠ για κάλυψη θέσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Επιπλέον, πολλές φορές παρατηρείται σύγκρουση των διαφορετικών ρόλων που δύνανται να αναλάβουν οι φορείς πιστοποίησης εξαιτίας της μη αποσαφήνισής τους (π.χ. ο ρόλος του φορέα που έχει την επιστημονική ευθύνη για την προετοιμασία των εξετάσεων από τον ρόλο του φορέα που υλοποιεί τις εξετάσεις).

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ 2^η: Έλλειψη κριτηρίων αναγνώρισης συστημάτων πιστοποίησης

Η Ομάδα Εργασίας διαπίστωσε ότι τα κριτήρια και η διαδικασία βάσει των οποίων γίνεται η έμμεση αυτή αναγνώριση των πιστοποιητικών δεν είναι γνωστά στο κοινό, με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί η πεποίθηση σε όσους ασχολούνται με ξενόγλωσση εκπαίδευση και κατάρτιση ότι η επιλογή γίνεται με αδιαφανή τρόπο και για να εξυπηρετούνται τα οικονομικά συμφέροντα μεμονωμένων προσώπων ή ιδρυμάτων. Για την έλλειψη σαφών κριτηρίων και διαδικασιών την ευθύνη έχει το Υπουργείο Παιδείας, αφού η υπάρχουσα νομοθεσία ορίζει πως ο ορισμός των κριτηρίων είναι δική του αρμοδιότητα, μιαν αρμοδιότητα που τα τελευταία χρόνια απέφυγε να ασκήσει.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ 3^η: Έλλειψη ορισμού του όρου «πιστοποιητικό»

Μετά από την αναζήτηση κανονιστικών διατάξεων στην ελληνική νομοθεσία δε βρέθηκε ορισμός του «πιστοποιητικού», σε αντιδιαστολή, για παράδειγμα, με τους «τίτλους σπουδών» (όπως «απολυτήριο», «πτυχίο») και τις «βεβαιώσεις» παρακολούθησης μαθημάτων. Αυτό έχει ως συνέπεια ορισμένοι φορείς παροχής γλωσσικής κατάρτισης να παραπλανούν τους ενδιαφερόμενους με διαφημίσεις που υπόσχονται «πτυχίο proficiency αγγλικής γλώσσας σε τρία χρόνια». Η έλλειψη σχετικής νομοθεσίας, σε συνδυασμό με τον παρωχημένο θεσμό της «επάρκειας», τον οποίο διατηρεί το ΥΠΔΒΜΘ, κάνουν παρόμοια διαφημιστικά μηνύματα καθόλα νόμιμα.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ 4^η: Παραπλανητική ενημέρωση και διαφήμιση

Η έρευνα που έκανε η Ομάδα Εργασίας, στο σύντομο χρονικό διάστημα που διέθετε, οδήγησε στη διαπίστωση ότι ορισμένοι φορείς (υπο)δηλώνουν σε διαφημιστικά κείμενα ή στην ιστοσελίδα τους ότι συνεργάζονται με πανεπιστήμια, πληροφορία, όμως, που δεν επιβεβαιώνεται από τα ίδια.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ 5^η: Διαπλοκή οικονομικών συμφερόντων

Η Ομάδα Εργασίας πληροφορήθηκε ότι ορισμένοι φορείς πιστοποίησης επιστρέφουν μέρος των χρημάτων (έως και 30%), που εισπράττουν από τους υποψήφιους ως εξέταστρα, στους ιδιοκτήτες των Κέντρων Ξένων Γλωσσών ή σε όποια εκπαιδευτική μονάδα άλλης φύσεως «στέλνει» αυτούς που εκπαιδεύει ή καταρτίζει γλωσσικά, στο συγκεκριμένο σύστημα πιστοποίησης. Είναι προφανές ότι αυτό είναι ένα είδος διαπλοκής οικονομικών συμφερόντων, η οποία αποτελεί παράβαση των ιδεατών όρων υγιούς ανταγωνισμού. Στις προβλεπόμενες διαδικασίες εναρμόνισης των συστημάτων πιστοποίησης θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη οι προεκτάσεις του ζητήματος.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ 6^η: Διαρκής αμφισβήτηση του ΑΣΕΠ από ορισμένους φορείς

Λόγω της έλλειψης σαφούς νομοθετικού πλαισίου, το ΑΣΕΠ γίνεται διαρκώς αντικείμενο αμφισβήτησης από φορείς οι οποίοι διαφωνούν για τις όποιες αποφάσεις τις οποίες αυτό παίρνει, κατ' αναλογία, για να μπορέσει να επιτελέσει το έργο του.

II. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι παραπάνω διαπιστώσεις, καθώς και άλλες ήσσονος σημασίας, που για λόγους οικονομίας δεν καταγράφονται σε αυτή την εισήγηση, οδήγησαν τα μέλη της Ομάδας Εργασίας στην απόφαση να κάνουν τις προτάσεις που ακολουθούν. Οι προτάσεις της Ομάδας στοχεύουν στην εξασφάλιση της διαφάνειας, της αξιοπιστίας και της εγκυρότητας των συστημάτων, έτσι ώστε οι πολίτες να μπορούν να επιλέγουν το καταλληλότερο για τους ίδιους πιστοποιητικό και να μην υποβάλλονται σε άσκοπη οικονομική δαπάνη.

ΠΡΟΤΑΣΗ 1^η: Άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης κριτηρίων αναγνώρισης και της αμφισβήτησης του ΑΣΕΠ (διαπιστώσεις 2 και 6)

Η Πολιτεία πρέπει να καλύψει το συντομότερο το νομοθετικό κενό που διαπιστώθηκε ορίζοντας έννοιες, κριτήρια και διαδικασίες αναφορικά με την αναγνώριση/διαπίστευση των πιστοποιητικών. Αυτό, επειδή δεν μπορεί να υλοποιηθεί άμεσα και χωρίς οικονομική δαπάνη, μας οδήγησε στη σκέψη να προτείνουμε μίαν αντιμετώπιση σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση συνίσταται στην ανάθεση, σε υπάρχοντα φορέα, του έργου της παραλαβής και δημοσιοποίησης υπεύθυνων δηλώσεων αναφορικά με ορισμένα γνωρίσματα/χαρακτηριστικά των συστημάτων πιστοποίησης. Η δημοσιοποίηση των δηλώσεων αυτών αφενός θα επιτρέψει μία αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης και αφετέρου θα επιφέρει έναν αυτοέλεγχο των συστημάτων πιστοποίησης ως συνόλου.

Συγκεκριμένα, προτείνεται:

- α) Να επιλεγεί από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, σε συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία, και κυρίως με το Εσωτερικών, ένας υπάρχων φορέας ο οποίος θα κληθεί να διεκπεραιώσει εργασία διοικητικής φύσεως και μόνο. Αυτό προτείνεται επειδή η ανάθεση του έργου της ουσιαστικής αξιολόγησης των συστημάτων πιστοποίησης θα απαιτούσε εξειδικευμένες γνώσεις και προσωπικό, καθώς και κάποιαν οικονομική δαπάνη, τουλάχιστον στην αρχή, πριν ο δημόσιος φορέας αρχίσει να έχει έσοδα από τα προς διαπίστευση/αναγνώριση συστήματα πιστοποίησης. Κατάλληλοι φορείς θεωρεί η ΟΕ πως είναι, για παράδειγμα, η Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης, η Διεύθυνση Ιδιωτικής Εκπαίδευσης, ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων, κτλ. Θεωρούμε σκόπιμο να μην ανατεθεί αυτό το έργο στο ΑΣΕΠ, αλλά ούτε και στη Διεύθυνση Πιστοποίησης της Γνώσης Ξένων Γλωσσών.
- β) Να οριστούν με Υπουργική Απόφαση οι πληροφορίες που κάθε ενδιαφερόμενο σύστημα πιστοποίησης οφείλει να παράσχει σε τακτά χρονικά διαστήματα (για παράδειγμα ανά έτος ή ανά διετία). Το παράρτημα 2 παρακάτω περιλαμβάνει ορισμένες από αυτές τις πληροφορίες, όπως θα τις όριζε η ΟΕ.
- γ) Ο φορέας που θα παραλαμβάνει τις υπεύθυνες δηλώσεις θα τις δημοσιοποιεί στην ιστοσελίδα του και στη «Διαύγεια», έτσι ώστε όλα τα άλλα συστήματα και κάθε άλλος ενδιαφερόμενος (καθηγητές ξένης γλώσσας, μαθητές, γονείς, μεμονωμένα κέντρα ξένων γλωσσών, συνδικαλιστικοί φορείς του κλάδου, κτλ.) να είναι ενήμεροι και να μπορούν να αντικρούσουν, ενδεχόμενα, τη δήλωση προσκομίζοντας στον φορέα τα απαραίτητα τεκμήρια.
- δ) Σε περίπτωση που υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ψευδούς δηλώσεως, ο φορέας παραλαβής

των δηλώσεων παραπέμπει το θέμα στη δικαστικές αρχές.

- ε) Αν τρεις (3) μήνες μετά τη δημοσιοποίηση της υπεύθυνης δήλωσης δεν προκύψει επώνυμη και τεκμηριωμένη αμφισβήτηση των δηλουμένων, το σύστημα πιστοποίησης, και για κάθε επίπεδο πιστοποίησης, αναγράφει και δημοσιοποιεί στο διαδίκτυο, σε συγκεντρωτικό πίνακα, τα πιστοποιητικά που αναγνωρίζονται από το ελληνικό δημόσιο. Συνεπώς το ΑΣΕΠ, και κάθε άλλος φορέας του δημοσίου (αλλά και κάθε ενδιαφερόμενος) θα συμβουλευόταν το συγκεκριμένο πίνακα και δεν θα χρειάζεται να πάρουν οποιεσδήποτε αποφάσεις ή να κάνουν ερμηνεία νομοθεσίας.
- στ) Όσο διαρκεί η εκδίκαση μίας υπόθεσης ενδεχόμενης ψευδούς δηλώσεως, και πάντως όχι πέραν του ενός ημερολογιακού έτους από την παραπομπή του θέματος στη δικαιοσύνη, το σύστημα πιστοποίησης δεν περιλαμβάνεται στον πίνακα των αναγνωρισμένων πιστοποιητικών.
- ζ) Τα πιστοποιητικά γλωσσομάθειας που προσκομίζονται στο ΑΣΕΠ ή σε άλλες υπηρεσίες του δημοσίου τομέα και που έχουν χορηγηθεί από συστήματα πιστοποίησης που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους και εξ αυτού δεν θα περιλαμβάνονται στον κατάλογο των αναγνωρισμένων πιστοποιητικών, θα μπορούσαν είτε να γίνονται δεκτά μετά από ερώτημα προς την πρεσβεία του κράτους στο οποίο το σύστημα πιστοποίησης είχε την έδρα του (όπως δηλαδή προτείνεται από το ΑΣΕΠ, σύμφωνα με κείμενο-εισήγηση που κατέθεσε στην ΟΕ η εκπρόσωπος του κυρία Σακελλαριάδου) είτε και να μην γίνονται πλέον δεκτά, εφόσον φέρουν ημερομηνία έκδοσης 10 ή περισσότερα χρόνια πριν από την προσκόμισή τους. Η πρόκριση της μία από τις δύο αυτές επιλογές έχει «πολιτικό» χαρακτήρα, δεν είναι αρμοδιότητα της ΟΕ, η οποία, ωστόσο, θα επέλεγε τη δεύτερη, αν είχε την αρμοδιότητα/εξουσία.
- η) Το κείμενο που θα ετοιμαστεί για να ρυθμίσει τα ζητήματα της πρώτης και άμεσα υλοποιήσιμης φάσης, θα πρέπει να είναι σύμφωνο και να σέβεται τις ισχύουσες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και συγκεκριμένα του Ν. 2251/1994 περί προστασίας καταναλωτών (διαφήμιση), του Ν. 146/1914 περί αθέμιτου ανταγωνισμού, του Ν. 703/1977 περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν σήμερα, και ταυτόχρονα τις διατάξεις της Συνθήκης της ΕΕ, περί ελευθερίας εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών.

ΠΡΟΤΑΣΗ 2^η: Συγκρότηση και Λειτουργία του Συμβουλίου Διαπίστευσης Συστημάτων Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας

Σε δεύτερη φάση, για οριστική/μόνιμη επίλυση των προβλημάτων που καταγράφηκαν παραπάνω ως διαπιστώσεις 1 έως και 6, πρέπει να ετοιμάσει το Υπουργείο Παιδείας νόμο στον οποίο να ορίζονται κάποιες/κάποιο έννοιες/όροι και να θεσμοθετείται ένας νέος φορέας που θα κάνει ουσιαστική αξιολόγηση των συστημάτων πιστοποίησης της γλωσσομάθειας (κατά το πρότυπο του βρετανικού Ofqual ή του γερμανικού DAR ή του ουγγρικού Educational Authority Accreditation Centre).

Παρακάτω, το τρίτο και τελευταίο συνημμένο είναι ακριβώς ένα σχέδιο νόμου για ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων συνολικά.

ΠΡΟΤΑΣΗ 3^η: Κάλυψη δαπανών διαπίστευσης

Για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του θεσμού διαπίστευσης των συστημάτων πιστοποίησης, τόσο κατά την πρώτη φάση (πρόταση 1) όσο και κατά τη δεύτερη (πρόταση 2) το

Υπουργείο πρέπει να προβλέψει την άντληση των απαραίτητων οικονομικών πόρων από τους φορείς που θα ζητήσουν διαπίστευση/αναγνώριση. Επειδή η πιστοποίηση είναι μία δραστηριότητα που αποφέρει κέρδη στους φορείς που την αναπτύσσουν, η ΟΕ προτείνει να κληθούν τα συστήματα να καλύπτουν τη δαπάνη διαπίστευσής τους. Στην πρώτη φάση με ένα μικρό παράβολο και στη δεύτερη με μια πιο ουσιαστική καταβολή χρημάτων, το ύψος της οποίας ορίζεται στο σχέδιο νόμου.

Χωρίς να έχει προχωρήσει σε εκπόνηση ακριβούς οικονομικής μελέτης, η ΟΕ εκτιμά ότι για τις εργασίες ερευνητικής φύσεως (έλεγχος της εγκυρότητας διαδικασιών, της αξιοπιστίας οργάνων μέτρησης, του επιπέδου δυσκολίας 'benchmarking', κτλ.) η δαπάνη για κάθε επίπεδο-πιστοποιητικό ενός συστήματος πιστοποίησης θα ανέρχεται περίπου στο ποσό των 10.000 €. Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο προσδιορισμού ενός μεγαλύτερου ποσού για συστήματα ευρείας χρήσης (κυρίως για την αγγλική γλώσσα) και ενός μικρότερου για μικρά συστήματα, δηλαδή ουσιαστικά για συστήματα που πιστοποιούν γνώσεις σε λιγότερο διαδεδομένες στην Ελλάδα γλώσσες (Ιαπωνική, Σουηδική, κτλ.). Το δεύτερο θέμα το οποίο πρέπει να εξεταστεί κατά τη λήψη απόφασης αναφορικά με τον προσδιορισμό του ύψους του ποσού, είναι ο αριθμός των πιστοποιητικών-επιπέδων που χορηγούνται από το κάθε σύστημα πιστοποίησης.

Τα χρήματα μπορεί είτε να καταβάλλονται ως παράβολο, σε οποιοδήποτε δημόσιο ταμείο της χώρας, είτε να κατατίθενται σε ειδικό λογαριασμό του Υπουργείου Παιδείας, για να χρησιμοποιούνται μόνο για αυτόν το σκοπό. Η ΟΕ προκρίνει τη δεύτερη διαδικασία, επειδή εξασφαλίζει ευελιξία και απαλλάσσει τον γενικό προϋπολογισμό του Υπουργείου από ένα ακόμη ενδεχόμενο, έστω και μικρό, βάρος.

ΠΡΟΤΑΣΗ 4^η: Αναφορικά με τα κρατικά συστήματα πιστοποίησης

Τα μέλη της ΟΕ θεωρούν πως πρέπει να υπάρξει, κατά τη δεύτερη φάση και μόνον, όταν δηλαδή θα γίνεται ουσιαστική αξιολόγηση των συστημάτων πιστοποίησης, διαφορετική αντιμετώπιση των κρατικών συστημάτων πιστοποίησης από αυτήν που περιγράφεται παραπάνω, στις προτάσεις 2 και 3. Και αυτό επειδή το έγγραφο-πιστοποιητικό, στην περίπτωση των κρατικών συστημάτων (ουσιαστικά μόνο του γαλλικού DELF-DALF, του ισπανικού DELE και του ελληνικού ΚΠΓ), φέρει τη σφραγίδα Υπουργείου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο Υπουργείο εξυπακούεται πως φροντίζει για την έγκυρη πιστοποίηση της γλωσσομάθειας. Κατά την πρώτη φάση, ωστόσο, της αναγνώριση με βάση αίτηση-δήλωση θα ήταν σκόπιμο και τα κρατικά να κληθούν να συμμετάσχουν έτσι ώστε να γίνει πλήρης καταγραφή των υπαρχόντων συστημάτων πιστοποίησης. Τα συστήματα πιστοποίησης που λειτουργούν με πρωτοβουλία ή σύμπραξη πανεπιστημίων ή άλλων ΝΠΔΔ δεν πρέπει να εξαιρούνται από την αξιολόγηση. Δηλαδή η ΟΕ, όταν χρησιμοποιεί εδώ τον όρο «κρατικός» αναφέρεται μόνο στον στενό δημόσιο τομέα και συγκεκριμένα στα Υπουργεία.

Τα μέλη της Ομάδας Εργασίας είναι στη διάθεση της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου καθώς και των υπηρεσιών του (Διεύθυνση Πιστοποίησης της Γνώσης Ξένων Γλωσσών και Διεύθυνση Ιδιωτικής Εκπαίδευσης) για οποιεσδήποτε διευκρινίσεις αναφορικά με την παρούσα εισήγηση και με τα άλλα δύο συνημμένα.

Αντώνης
Τσοπάνογλου

Γιώργος Μικρός

Κανελλιώ
Σακελλαριάδου

Ειρήνη Γεωργούλα

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 2

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΔΗΛΩΣΕΙ Ο ΠΙΣΤΟΠΟΙΩΝ ΦΟΡΕΑΣ ΠΟΥ ΖΗΤΑ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ-ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Στην κατάσταση που ακολουθεί η ΟΕ καταγράφει τις πληροφορίες που κάθε σύστημα πιστοποίησης πρέπει να καταγράψει στην Αίτηση-Δήλωση που θα καταθέσει στον φορέα του Δημοσίου που θα αναλάβει αυτή την εργασία. Οι δηλούμενες πληροφορίες δεν είναι τίποτε άλλο από τις απαντήσεις σε μία σειρά από ερωτήματα που θέτουμε, τα οποία είναι ομαδοποιημένα.

Η πρώτη ομάδα περιλαμβάνει ερωτήματα που δίνουν την «ταυτότητα» του συστήματος πιστοποίησης και που θα επιτρέψουν αφενός την χαρτογράφηση-αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης και αφετέρου τον προσδιορισμό του νομικού προσώπου με το οποίο το Δημόσιο συνδιαλέγεται.

Η δεύτερη ομάδα ερωτημάτων αφορά στις προϋποθέσεις για την όποια αναγνώριση. Η ομάδα αυτή ερωτημάτων είναι η σημαντικότερη.

Η τρίτη, τέλος, ομάδα ερωτημάτων αναμένεται να δώσει συμπληρωματικές πληροφορίες που θα ληφθούν ενδεχόμενα υπόψη και που δεν είναι υποχρεωτικό για το σύστημα πιστοποίησης να δώσει.

Κάθε φορά που η ΟΕ έκρινε πως το ερώτημα που θα πρέπει να τίθεται χρειάζεται να αιτιολογηθεί, το συνοδεύει από σχόλιο.

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

- 1.1. Ποια είναι η επωνυμία του φορέα πιστοποίησης;
- 1.2. Ποιο είναι το νομικό καθεστώς/status του φορέα πιστοποίησης;
- 1.3. Ποιος είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος του φορέα πιστοποίησης;
- 1.4. Ποιος είναι ο τίτλος, το όνομα, η ακροστιχίδα, το λογότυπο του συστήματος πιστοποίησης;
- 1.5. Υπάρχουν άλλα νομικά πρόσωπα / φορείς που συνεργάζονται/συμπράττουν για τη λειτουργία του συστήματος πιστοποίησης;
- 1.6. Αν ναι, ποια νομικά πρόσωπα και ποιος ο ρόλος του καθενός στο σύστημα (επιτελικός ρόλος, ερευνητικός/επιστημονικός, οργανωτικός/εκτελεστικός-υλοποίησης);

Αιτιολόγηση: Τα ερωτήματα πιστοποίησης πρέπει να δηλώνουν με σαφήνεια τους φορείς που αναλαμβάνουν καθέναν από τους τρεις παρακάτω ρόλους: (i) Τον ρόλο αυτού που πιστοποιεί, δηλαδή που παίρνει τις «πολιτικές» ή «επιτελικές» αποφάσεις και που βάζει την επωνυμία του και την υπογραφή στα πιστοποιητικά που χορηγούνται. (ii) Τον ρόλο αυτού που έχει την «επιστημονική» ευθύνη για τη σύνταξη των θεμάτων εξέτασης, τον καθορισμό των κριτηρίων και της κλίμακας αξιολόγησης, κτλ. (iii) Τον ρόλο αυτού που οργανώνει και διενεργεί τις εξετάσεις. Είναι, φυσικά, δυνατό και θεμιτό ένας μόνο φορέας να διαδραματίσει και τους τρεις ρόλους. Η έρευνα της ΟΕ στη μικρή περίοδο λειτουργίας της έδειξε πως λόγω της μη δήλωσης των ρόλων, το κοινό δεν γνωρίζει επακριβώς ποιος/ποιοι φορέας/φορείς βρίσκονται πίσω από κάθε σύστημα πιστοποίησης. Ιδιαίτερα καθώς ορισμένοι οργανισμοί/επιχειρήσεις/νισπιούτα, κτλ. έχουν δικό τους σύστημα πιστοποίησης, αλλά συμπράττουν παράλληλα και με άλλους για τη διεξαγωγή εξετάσεων και τη χορήγηση πιστοποιητικών των άλλων φορέων.

- 1.7. Ποιο είναι το νομικό καθεστώς κάθε συμπράττοντος φορέα;
- 1.8. Σε ποια χώρα εδρεύει ο φορέας πιστοποίησης, η νομοθεσία της οποίας ορίζει το καθεστώς και τους «κανόνες» λειτουργίας του;
- 1.9. Πότε ιδρύθηκε ο φορέας πιστοποίησης;
- 1.10. Πότε άρχισε τη λειτουργία του το σύστημα πιστοποίησης της γλωσσομάθειας;
- 1.11. Ποια είναι τα στοιχεία επικοινωνίας (ταχυδρομικής, τηλεφωνικής και ηλεκτρονικής) του φορέα πιστοποίησης και καθενός από τους ενδεχόμενους συμπράττοντες;
- 1.12. Σε ποια ή ποιες γλώσσες γίνεται πιστοποίηση;
- 1.13. Ποιος ο αριθμός των επιπέδων γλωσσομάθειας που πιστοποιείται και ποια η ονομασία κάθε επιπέδου, έτσι όπως αναγράφεται στα χορηγούμενα πιστοποιητικά;

- 1.14. Ποια είναι η αντιστοίχιση κάθε επιπέδου γλωσσομάθειας, όπως το κατονομάζει το σύστημα, με κάθε επίπεδο της εξάβαθμης κλίμακας του Συμβουλίου της Ευρώπης;
- 1.15. Η εξέταση των υποψηφίων για τη λήψη πιστοποιητικού γλωσσομάθειας γίνεται με τρόπο συμβατικό (pen & paper), ψηφιακό (εξ αποστάσεως με χρήση δικτύου υπολογιστών) ή με συνδυασμό των δύο;
- 1.16. Πόσες και ποιες εξεταστικές περιόδους υπάρχουν κάθε χρόνο; Σε περίπτωση διαφοροποιήσεων από χρόνο σε χρόνο, πόσες περιόδους υλοποιήθηκαν εντός του 2010;
- 1.17. Ποια είναι η κλίμακα βαθμολόγησης, δηλαδή πώς γίνεται, πάνω στα πιστοποιητικά, αναφορά στον βαθμό γλωσσομάθειας που διαθέτει κανείς;

2. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΩΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΙΣΤ.

- 2.1. Η εξέταση/αξιολόγηση που οδηγεί στην πιστοποίηση, ελέγχει και τις τέσσερις (4) δραστηριότητες/μακροδεξιότητες/skills της γλωσσικής επικοινωνίας (i. κατανόηση προφορικού λόγου, ii. παραγωγή προφορικού λόγου, iii. κατανόηση γραπτού λόγου, iv. παραγωγή γραπτού λόγου);

Αξιολόγηση: Η προϋπόθεση αυτή τίθεται επειδή τόσο στη διεθνή βιβλιογραφία όσο και στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες ορίζεται πως η ικανότητα επικοινωνία με χρήση μίας φυσικής ή ιστορικής γλώσσας υποδιαιρείται, κατ' ελάχιστον, στις τέσσερις αυτές μακροδεξιότητες ή «δραστηριότητες», κατά το ΚΕΠΑ. Συνεπώς, η ενδεχόμενη παράληψη του συστήματος πιστοποίησης να ελέγξει τη μία από αυτές τις μακροδεξιότητες έχει ως συνέπεια την ανακριβή πιστοποίηση. Η ΟΕ διαπίστωσε πως υπάρχουν συστήματα πιστοποίησης που παραλείπουν κάποια μακροδεξιότητα (συνήθως σχετική με τον προφορικό λόγο), υποθέτουμε είτε για διευκόλυνση οργανωτική είτε για μείωση της απαιτούμενης οικονομικής δαπάνης.

- 2.2. Η εξέταση/αξιολόγηση που οδηγεί σε πιστοποίηση, είναι «εξωτερική», δηλαδή ασύνδετη με τη γλωσσική εκπαίδευση/κατάρτιση που ενδεχόμενα προσφέρει ο πιστοποιών φορέας ή κάποιος/κάποιοι από τους συμπράττοντες;

Αξιολόγηση: Το «πιστοποιητικό» (d: Zertifikat, e: certificate, f: certificat, i: certificato, κτλ.) γλωσσομάθειας ή γνώσης μιας γλώσσας είναι ένα έγγραφο-τεκμήριο που χορηγείται σε άτομα των οποίων αξιολογήθηκε η ικανότητα χρήσης της ξένης γλώσσας, σε μία ορισμένη χρονική στιγμή, και βρέθηκε ικανοποιητική. Η αξιολόγηση πρέπει να είναι «εξωτερική» δηλαδή να γίνεται από φορέα διαφορετικό αυτού που έχει προσφέρει την εκπαίδευση ή κατάρτιση. Και αυτό για τους εξής δύο λόγους: α) η αξιολόγηση με στόχο την πιστοποίηση, σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, χαρακτηρίζεται ως proficiency evaluation και γίνεται με σημείο αναφοράς τη «νόρμα», ενώ η αξιολόγηση στην εκπαίδευση, ως εσωτερικό και βασικό στοιχείο της, χαρακτηρίζεται achievement evaluation και γίνεται με σημείο αναφοράς το «κριτήριο», δηλαδή τους στόχους και την ύλη ενός εκπαιδευτικού προγράμματος και β) η χορήγηση πιστοποιητικών από τον ίδιο φορέα που παρέχει και τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες μπορεί να οδηγήσει σε σύγκρουση ρόλων και συμφερόντων, με αποτέλεσμα την αναξιόπιστη πιστοποίηση. Ένας φορέας που παρέχει εκπαιδευτικές υπηρεσίες μπορεί να χορηγεί βεβαιώσεις ή τίτλους σπουδών (ανάλογα με το καθεστώς που το διέπει), αλλά όχι πιστοποιητικά. Το πιστοποιητικό διακρίνεται από τη «βεβαίωση» παρακολούθησης ενός προγράμματος σπουδών, επειδή η βεβαίωση δεν προϋποθέτει αξιολόγηση. Το πιστοποιητικό διακρίνεται, επίσης, από τους τίτλους σπουδών (όπως τα «απολυτήρια» και τα «πτυχία»), διότι για την εξασφάλιση τίτλου, παρόλο που γίνεται αξιολόγηση, αυτή είναι «εσωτερική» και όχι «εξωτερική».

- 2.3. Υπάρχει επιστροφή (σε χρήμα ή είδος) μέρους του αντιτίμου που κάθε υποψήφιος/εξεταζόμενος καταβάλλει στον φορέα πιστοποίησης προς τον εκπαιδευτικό ή προς την εκπαιδευτική μονάδα που τον ετοίμασε για τις εξετάσεις;

Αξιολόγηση: Είναι προφανές πως αυτή η πρακτική, για την οποία η ΟΕ έχει πληροφορίες αλλά όχι αποδεικτικά στοιχεία, θα αποτελούσε αφενός εξαπάτηση του πολίτη που πληρώνει για να πιστοποιηθεί η γλωσσομάθειά του και αφετέρου άσκηση αθέμιτου ανταγωνισμού προς τα άλλα συστήματα που πιστοποιούν τη γνώση στην ίδια γλώσσα, αφού οι διδάσκοντες και οι ιδιοκτήτες κέντρων ξένων γλωσσών θα είχαν ίδιον συμφέρον να προτρέπουν/κατευθύνουν τους μαθητές προς το σύστημα που θα τους επιστρέψει χρήματα ή θα τους εξασφαλίσει μία παροχή (π.χ. έναν Η/Υ, ένα ταξίδι στο εξωτερικό, κτλ.).

- 2.4. Υπάρχει δυνατότητα άμεσης ενημέρωσης του υποψηφίου από τον φορέα πιστοποίησης (π.χ. μέσω ιστοσελίδας) αναφορικά με το ύψος του αντιτίμου, των χαρακτηριστικών της εξέτασης, των αποτε-

λεσμάτων, κτλ., ή μήπως η ενημέρωση γίνεται έμμεσα, διά του διδάσκοντος ή του Κέντρου Ξένων Γλωσσών, κτλ;

Αιτιολόγηση: Είναι προφανές πως ένα αξιόπιστο σύστημα πιστοποίησης οφείλει να διαθέτει «διαφάνεια». Αυτό δεν σημαίνει πως το σύστημα έχει την υποχρέωση να αποκαλύπτει κάθε λεπτομέρεια της λειτουργίας του, αλλά τουλάχιστον τις βασικές πληροφορίες που ενδιαφέρουν το μαθητή/υποψήφιο. Και οι πληροφορίες πρέπει να δίνονται άμεσα από το σύστημα πιστοποίησης, όχι μέσω των καθηγητών γλώσσας ή των ιδιοκτητών του φορέα παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών, για να μην υπάρξει θέμα «διαπλοκής συμφερόντων».

3. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΕΤΡΕΠΑΝ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ)

- 3.1. Αν ο φορέας πιστοποίησης δεν είναι ελληνικός, τι είδους αναγνώριση έχει εξασφαλίσει για το σύστημα πιστοποίησης στη χώρα όπου εδρεύει;
- 3.2. Στην ίδια περίπτωση, τι είδους αναγνώριση έχει εξασφαλίσει σε τρίτες χώρες;
- 3.3. Ποιος ο ιστότοπος του φορέα πιστοποίησης και καθενός από τους ενδεχόμενους συμπράττοντες;
- 3.4. Ποια ήταν τα ποσοστά επιτυχίας των εξετασθέντων για κάθε επίπεδο γλωσσομάθειας χωριστά εντός του 2010 (όλες οι εξεταστικές περιόδους αθροιστικά);

Αιτιολόγηση: Η κατάθεση πληροφοριών σαν αυτή θα μπορούσε να γίνεται, εφόσον το σύστημα πιστοποίησης το επιθυμεί, με μορφή χωριστού φακέλου, που να συνοδεύει την αίτηση-δήλωση. Η υποχρέωση του συστήματος για κατάθεση ακριβών και όχι ψευδών στοιχείων πρέπει να συνοδεύει και τα όποια συμπληρωματικά στοιχεία το σύστημα πιστοποίησης θα θελήσει να δώσει.